

לכל לקוחותינו ושותפינו לדרך,

מאחלים לכם שנה שכולה יצירה וחדשנות,
איזון אקולוגי,
צמיחה כלכלית ושגשוג בר – קיימא,
שנת שלווה ואושר.

שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה!
צוות אסיף – אסטרטגיות

תוכן הענינים

- 2 סביבה וחברה עמוד 2
- 3 תחבורה ותעופה..... עמוד 3
- 4 עיצוב ותהליכים תעשייתיים..... עמוד 4
- 5 גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים ... עמוד 5
- 6 מחויבות, שקיפות ודיווח עמוד 6
- 7 חקיקה ופסקי דין עמוד 7

ארועים סביבתיים בחודש הקרוב

- 28/9/05 - **ערב עיון- "שקיפות נגד שחיתות"** - אוניברסיטת ת"א, הפקולטה לניהול
- 29/9/05 - **יום עיון בנושא איכות אויר** - לשכת המדען הראשי, בית דגן

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, רשות שדות התעופה, דן – תחבורה ציבורית, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com>

סביבה וחברה

בעקבות הצלחת פרויקט מיחזור הבקבוקים- עכשיו גם מיחזור נייר בתל אביב

עיריית תל אביב פותחת בפרויקט חדש למיחזור פסולת נייר. החל מתחילת ספטמבר יוצבו מיכלים מיוחדים המיועדים לניירות בלבד בבניינים שונים ברחבי העיר, ויספקו מענה ל-200 אלף תושבים. הפרדת הנייר כוללת בין השאר גם עיתונים, מחברות ודואר מיותר. מדי שבוע יפוננו המיכלים הכחולים שהוצבו במיוחד לצורך המיחזור למפעל מיחזור בישראל. שם ינוצל הנייר לטובת ייצור חומרי גלם נוספים. לדברי מנהל אגף התברואה בעיריית תל אביב, לאחר הטמעת איסוף הנייר ניתן יהיה להרחיב את פרויקט המיחזור להפרדה של פסולות נוספות.

<http://nrg.co.il/online/35/ART/975/935.html>

חשיפה לזיהום סביבתי: פי 12 סיכון לסרטן דם בילדים

מחקר שפורסם בגיליון האחרון של כתב העת Journal of Epidemiology קובע כי חשיפה לזיהום סביבתי, ובעיקר לעשן מכוניות, מגביר את סיכון הילדים ללקות בלאוקמיה (סרטן הדם).

החוקרים בדקו את תיקיהם הרפואיים של 22,500 ילדים שמתו מסרטן בבריטניה בין השנים 1955 עד 1980. מהמחקר עלה כי הילדים גרו באזורים שבהם נמצאו עדויות לרמות גבוהות של כימיקלים ובהם בנזן, דיוקסין, בנזופירן, פחמן חד חמצני, תחמוצות חנקן, ומרכיבים אורגניים אחרים.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3126986,00.html>

זיהום אוויר בתוך הבית מעלה את הסיכון לסרטן הריאות-

<http://www.planetark.com/dailynewstory.cfm/newsid/32105/story.htm>

מה זו לעזאזל אחריות חברתית?

בשנים האחרונות מרבה התקשורת להתייחס לעסקים ולאחריות חברתית. עם זאת, הגדרה מוסכמת ומדויקת למושג אחריות חברתית טרם גובשה. ארגון התקינה הבינלאומי ISO נענה בשנה האחרונה לפניות שונות שהופנו אליו, והוא מגבש תקן בינלאומי לאחריות חברתית, שאמור לראות אור בסוף 2008 ולספק מדריך שימושי לארגונים הטובעים כיום בשפע תקנים, אמנות ושאר רגולציות שקיימים במקומות שונים, כולל בישראל.

תמי זילברג, חברה בצוות ISO לגיבוש התקן הבינלאומי לאחריות חברתית, מבהירה בטורה את ההבדל בין תרומה לקהילה, פילנתרופיה והתנדבות עובדים לבין אחריות חברתית.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3122466,00.html>

עיריית חיפה מתכננת לייבש את חוף בת גלים לבניית מרינה

כ-200 מפגינים - גולשים, שוחרי איכות סביבה ותושבי שכונת בת גלים – נאספו ב-26 באוגוסט כדי להפגין נגד תוכנית עיריית חיפה לייבש את חוף בת גלים ולבנות במקומו פרויקט נדל"ן רחב היקף - מרינה ומגדלי מגורים.

בין המתנגדים הרבים לתוכנית נמצאת עמותת אדם טבע ודין, החברה להגנת הטבע וכמובן גולשים רבים מכל רחבי הארץ אשר יפסידו רצועת חוף בעלת תנאים ייחודיים לגלישה. בעולם המערבי מהווים גולשי הגלים בין הכוחות האזרחיים הפועלים ביותר למען שימור החופים (ראה אתר <http://www.surfrider.org>)

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=619971&contrastID=2&subContrastID=10&sbSubContrastID=0>

האיחוד האירופי קובע- גם מכונית הפועלת בגז מזהמת

האופנה של הסבת כלי רכב מבנזין לגפ"מ (גז פחממני מעובה), המשמש גם לבישול - הגיעה סוף סוף לישראל. חברות הגז זיהו את הפוטנציאל השיווקי והרווחי הטמון בסיסמה "דלק ירוק יותר", ויחד עם המוסכים והיבואנים החלו להשקיע בתחנות תדלוק לגפ"מ וביבוא מערכות להסבת מנועי בנזין לגפ"מ (-8,000 6,000 שקל למערכת). גם הממסד נרתם למשימה, ומשרדי התשתיות, התחבורה ואיכות הסביבה פרסמו תקנות להסדרת השימוש בגפ"מ בכלי רכב. אולם, מנתונים שפרסם לאחרונה הארגון הבינלאומי לאיכות דלק (IQFC), המסתמך על נתוני הוועדות המקצועיות של האיחוד האירופי, עולה כי בבזין יורו-4 - שבאיחוד האירופי ובישראל חובה להשתמש בו החל מהשנה- לא רק שאינו מזהם את האוויר יותר מגפ"מ, אלא שבכמה פרמטרים חשובים אף מזהם פחות ממנו.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/769866>

בלוס-אנג'לס: שימוש בחיישנים ומצלמות ללכידת מכוניות מזהמות

בשנה הקרובה חיישנים ומצלמות וידאו יוצבו בכבישים המהירים של קליפורניה ויתעדו חלקיקים מזהמים הנפלטים מאגזוזים כחלק מתוכנית להפחתת זיהום האוויר ומציאת פתרון לבעיית הערפיח, שבאזור זה היא החמורה ביותר בארה"ב. החיישנים ימדדו מזהמים בזמן שהרכב מאיץ והמצלמות יתעדו את מספר הרישוי של הרכב המזהם. התקנים עדיין לא יכולים לכפות על הנהגים להפטר מרכבים מזהמים, אך מאפשרים להציע להם תמריצים כדי לעודד אותם לעשות זאת.

<http://www.enn.com/today.html?id=8513>

פרויקט חדש בבריטניה: מיפוי רעש מתנועה

עשרים ערים מרכזיות בבריטניה ייקחו חלק בפרויקט שמטרתו למפות זיהום רעש מצירי תנועה מרכזיים. פרויקט מיפוי הרעש מתנועה הוא רק חלק מתוכנית נרחבת יותר של ממשלת בריטניה להפחתת בעיית זיהום הרעש בכל רחבי המדינה. השר הבריטי לאיכות הסביבה שהכריז על התוכנית אמר כי השימושים הפוטנציאליים במיפוי הם רבים, שכן כך ניתן יהיה להשיג הבנה כוללת לגבי המצב הקיים ולקבוע יעדים ברורים להפחתת רעשים לא רצויים באזורים בהם נדרשת הפעולה.

<http://www.greenconsumerguide.com/index.php?news=2722&icid=M005-1159884-156C>

טיוטה מפתחת 10 מכוניות היברידיות חדשות

חברת הרכבים טיוטה הכריזה באוגוסט כי בתחילת העשור הבא היא תציג למכירה 10 מכוניות היברידיות נוספות שנמצאות כרגע בפיתוח ותעלה את המכירות של רכבים היברידיים למיליון יחידות בשנה. כמו כן, קבעה החברה יעד של לפחות 25% ממכירותיה בארה"ב עד תחילת העשור. טיוטה, שהתמקדה ביצירת תדמית ידידותית לסביבה, נהנית מעלייה במכירותיה בארה"ב. הדגם ההיברידי "פריוס", למשל, זכה לאחרונה לדרישה עצומה לאור מחירי הדלק הגבוהים.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/31920/newsDate/4-Aug-2005/story.htm>

עיצוב ותהליכים תעשייתיים

מהי אקולוגיה תעשייתית?

מרבית האנשים שאינם מכירים את המונח "אקולוגיה תעשייתית" נוטים להגיב אליו בפליאה, שכן נדמה שהוא מקשר בין שני תחומים לא קשורים. עם זאת, ישנו בסיס מאוד גיוני לקשר בין התחומים ולו רק מתוך המחשבה הבאה: אם הייתה התעשייה יעילה כמו המערכת הביולוגית בהנעת חומרים ויצירת מבנים מסודרים, הרווח הכלכלי היה גדול הרבה יותר.

אקולוגיה תעשייתית היא העיסוק הבינתחומי במערכות תעשייתיות וכלכליות והקשר שלהם עם מערכות סביבתיות. המחקר מתעסק בשימוש באנרגיה, אגירה והזרמה של חומרים, טכנולוגיות חדשות, כלכלה, משפטים, ניהול ומדעי החברה.

המאמר, שנכתב על יד בראד אלנבי, נשיא האגודה הבינלאומית לאקולוגיה תעשייתית, פותח צוהר לתחום האקולוגיה התעשייתית ועומד על ההבדלים בינה לבין אחרות חברתיות בעסקים.

http://www.edie.net/library/view_article.asp?id=3056&channel=0

פיתוח חדש: פלסטיק מתכלה תוצרת הארץ

פרופסור סרגיי בראון, מנהל המעבדה הביוכימית באוניברסיטה העברית, עבד בשנים האחרונות עם כמה חברות גדולות המעבדות תירס לעמילן וסוכרים לצרכים תעשייתיים. מהעיבוד של התירס נשאר חלבון של תירס שקשה לעבד אותו. מחקר שערך פרופסור בראון בשנים האחרונות העלה כי ניתן לנצל את החלבון כבסיס לפיתוח חומר גלם פלסטי בעל תכונות של חומר אורגני הניתן לפירוק. פלסטיק מתכלה פותח בעבר מרכיבים טבעיים, אולם הכדאיות הכלכלית הייתה מוגבלת. במקרה זה נראה כי מעבר ליעילות הסביבתית, המוצר יהיה גם בעל פוטנציאל מסחור.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/762618>

פורסם דו"ח לקביעת ערכי ייחוס סביבתיים למזהמים ממקורות תעשייתיים

ועדה מקצועית בהשתתפות נציגים מהמשרד לאיכות הסביבה וממשרד הבריאות בראשותו של ד"ר שלמה אלמוג מהמרכז הרפואי שיבא בתל השומר פעלה במשך כשנתיים לגיבוש המלצות לערכי ייחוס סביבתיים לכ-110 מזהמים הנפלטים ממקורות תעשייתיים בארץ. בכוונת המשרד לאיכות הסביבה להשתמש בערכים אלו ככלי עזר בתהליכי קבלת החלטות, לרבות בהליכי רישוי של עסקים ובחקיקה. הועדה פרסמה טיוטה סופית של הדו"ח בחודש אוגוסט, והציבור מוזמן להגיב עליה עד סוף ספטמבר.

<http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^I2639&enZone=news>

טכנולוגיות סביבתיות - שוק בצמיחה

300 מיליון דולר בשנה - זהו היקף הייצוא הישראלי בענף הטכנולוגיה הסביבתית. הניסיון הרב שנצבר בישראל בתעשיות בתחום המים, החקלאות, מניעת המדבור והאנרגיה החלופית מעניקות למדינה יתרונות לא מבוטלים בענף. על-פי מוסד שמואל נאמן של הטכניון, עומד כיום היקף השוק העולמי של הטכנולוגיה הסביבתית על כ-200 מיליארד דולר לשנה. כלומר, שוק הטכנולוגיות הסביבתיות גדול פי 15 מתחום הננוטכנולוגיה, למשל, שאליו מופנים משאבים ניכרים וזרקורי תשומת הלב. עורכי המחקר ממליצים למדינה לנקוט במדיניות שתעודד את פיתוח תחום ידע זה, הן לטובת איכות הסביבה בישראל והן על-מנת לנצל את הפוטנציאל הכלכלי הגלום בשוק הגלובלי.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART/971/812.html>

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

גרמניה מקימה תחנת כח פחמית שאינה מזהמת

חברת וטנפל (Vattenfall) שבבעלותה מכרות פחם ותחנות כח בגרמניה, מתכננת להתחיל בבניית תחנת כח פחמית שאינה מזהמת כבר בשנה הבאה.

מנהל הפרויקט מודה כי בדיבורים על אפס אחוז פליטה של דו-תחמוצת הפחמן יש הפרזה מסוימת, כי שריפת הפחם בהכרח יוצרת CO₂, אך הרעיון של מתכנני תחנת הכח החדשה הוא ללכוד את הגז הנפלט בתהליך הבערה ולאחסנו ללא שחרור לאטמוספירה. בתחנה החדשה יופעל מה שהמתכננים מכנים "תהליך אוקסיפיוול". בתהליך זה אוספים את החנקן ומבעירים את הפחם בחמצן כמעט טהור עם מעט גזים נוספים שלאחר הפליטה מוכנס מחדש לכבשן הבערה.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/740804>

הצמחונים טוענים: הגורם האמיתי להתחממות כדור הארץ – גידול בעלי חיים

קבוצת EarthSave הדוגלת בחיי צמחונות הוציאה דו"ח לפיו מכוניות ותחנות כח אשר באופן מסורתי מהווים מטרות לחיציס סביבתיים- לא יהוו גורם מרכזי להתחממות כדור הארץ בתקופת חייו. לעומת זאת, הגורם המרכזי לשינויי האקלים במחצית הבאה של המאה, לטענתם, יהיה גידול בעלי חיים.

הדו"ח טוען כי מקורות מתאן, ולא מקורות פחמן דו-חמצני, הם הגורם המרכזי להתחממות כדור הארץ היום, וימשיכו להיות הגורם המרכזי לכך ב-50 השנים הבאות. המקור הראשוני הקשור בבני אדם אשר גורם לפליטות מתאן הוא עדרי בעלי חיים. כך שלטענתם, הפתרון הרציני והמהיר ביותר לבעיית התחממות כדור הארץ יהיה בצמצום ענף גידול בעלי החיים. לידיעת כל הירוקים חובבי הבשר...

<http://www.world-wire.com/news/0829050001.html>

העלמות הקרחונים – הגענו אל נקודת האל-חזור

הקרחונים בקוטב הצפוני נמסים בקצב הולך וגובר, קובע דו"ח של מומחים לאזור ומזהיר: אין שום תהליך טבעי שעשוי לשנות את התהליך. בקצב הנוכחי ייעלמו הקרחונים בקטבים תוך מאה שנה- מצב שלא היה כמות במיליוני השנים האחרונות. הדו"ח הוצג מספר ימים לאחר סיומו של כנס בהשתתפות מדענים ונציגים מ-23 מדינות במהלכו נערכו דיונים על השפעת התחממות כדור הארץ. בסיום הכנס פרסמו המשתתפים הודעה הקוראת למקבלי ההחלטות להפסיק להתווכח בשאלה אם קיימת התחממות גלובלית ולהתחיל לפעול בנושא.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART/975/382.html>

ומקום לאופטימיות זהירה: שכבת האוזון הפסיקה להתכווץ-

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/32255/story.htm>

אנרגיה נקייה יותר: תמונת מצב

השינויים באקלים הגלובלי, זיהום האוויר, הימים, האדמה ומקורות המים, והתדלדלות מאגרי הדלק ממקור פחמימני ובכללם נפט ופחם, מביאים לחיפוש מתמיד אחר חלופות יעילות יותר להפקת אנרגיה זולה, זמינה ונקייה. מסיבות אלו, ישנו חיפוש בלתי פוסק אחר מקורות אנרגיה חלופיים, נקיים יותר, ולא פחות חשוב מכך- זולים יותר וזמינים יותר. הכתבה מציגה כמה מהחידושים האחרונים בתחום.

<http://www.ynet.co.il/articles/1,7340,L-3132081,00.html>

מחויבות, שקיפות ודיווח

היכרות עם עמותה: "שביל" – עמותה לקידום השקיפות

שביל היא עמותה שמטרתה לקדם את נושא השקיפות וההתנהגות האתית של שלושת המגזרים - ארגוני ממשל, עסקים ומלכ"רים בישראל. העמותה היא אחת מ-80 סניפים ברחבי העולם של הארגון הבינלאומי Transparency International (TI) לריסון השחיתות על ידי קידום השקיפות והיושרה. העקרונות המנחים את TI:

- אחריות של כל הפעילים למניעת שחיתות ולהנהגת רפורמות בלא לפעול נגד אנשים פרטיים.
- TI הוא ארגון עצמאי ובלתי תלוי.
- TI פועל למען שיפור איכות החיים במקומות שונים בעולם.

במסגרת העמותה מוענק כל שנה מגן השקיפות ליחידים או ארגונים הפועלים באופן אתי ומתוך שקיפות ואחריות חברתית. בשנת 2004 קיבל את המגן האגף לטכנולוגיה ולוגיסטיקה בצה"ל.

אתר העמותה-

<http://www.ti-israel.org>

דיווח סביבתי: הצורך של עסקים בשקיפות

לאחר כמה וכמה שערוריות בעולם העסקי, דוגמת אנרון, נשמעו קריאות לדיווח נרחב ושקוף יותר של הפירמות. נושאים סביבתיים לוחצים, כמו נושא שינויי האקלים שנדון לאחרונה בכנס ה-G8, מניעים לדיווח שקוף יותר. ישנן סיבות רבות הגורמות לפירמות לבחור למדוד, לנהל ולדווח לגבי נושאים סביבתיים, אך לאחרונה חקיקה גוברת ולחץ מצד המשקיעים גרמו לכך שגם אם לא בחרו בכך, יותר עסקים נאלצו להוכיח כי הם לוקחים בחשבון את הנושא הסביבתי. פירמות מובילות מאמצות דיווח פתוח ושקוף כבסיס לאסטרטגיית ה-CSR (אחריות חברתית בפירמה) שלהם, שכן הדבר שולח מסר ברור למשקיעים ולציבור הרחב כי הטיפול בנושאים אלו אינו רק נספח למדיניות הכללית, אלא הוא משולב בתוך הפעילות העסקית. גישה זו משפרת לא רק את תדמית העסק – הביצועים משתפרים. באירופה כבר אפשר לראות כיצד חברות שלא מדווחות על השפעותיהן הסביבתיות נמצאות תחת לחץ תחקיתי הולך וגובר לעשות כן. החל מה-1 באפריל נדרשו כ-1,300 פירמות בריטיות לספק בדוחות השנתיים מידע על נושאים סביבתיים שעשויים להשפיע על עסקיהן, וזוהי הפעם הראשונה בה ישנה חובה לדיווח שאינו פיננסי במסגרת חוק החברות הבריטי. גם בישראל נתקבלו המלצות ועדת ברנע המפרטות לראשונה את חובתן של החברות הציבוריות בדיווח סביבתי כחלק מהדוחות התקופתיים למשקיעים.

http://www.edie.net/library/view_article.asp?id=3053&channel=0

חקיקה ופסקי דין

הצעת חוק של משרד האוצר מוציאה את נציגי הארגונים הירוקים מוועדות תכנון אזריות

הארגונים הירוקים בישראל פתחו במאבק נגד הצעת חוק חדשה, הפוגעת לטענתם בשורת אינטרסים סביבתיים. זעמם מופנה בעיקר כלפי סעיף בהצעה המבטל את נוכחות נציגי הגופים הסביבתיים בוועדות התכנון המחוזיות. מדובר בהצעת חוק שיזם משרד האוצר. אם החוק יתקבל, ייוותרו בוועדות המחוזיות רק נציגי ממשלה, נציגי המועצות האזוריות ומהנדס או אדריכל. חששם של הירוקים הוא שבמצב כזה, איש בוועדה לא ייצג את השיקולים הציבוריים, ולא יפעל להאט או לעצור בנייה הפוגעת בסביבה.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART/968/746.html>

"חוק שקיות ניילון": אחת ממדינות הודו הוציאה מהחוק שימוש בשקיות

מערכות הניקוז במחוז מהארשטרה במערב הודו נסתמו בשקיות ניילון בעת גשמי המונסון שירדו בחודש שעבר. בשל כך, אסרה ממשלת המחוז לייצא, למכור ולהשתמש בשקיות הפלסטיק. ארגוני סביבה ברכו על ההחלטה, אך ציינו כי ההחלטה לא מספיקה במלחמה נגד השקיות. מפעלים שימשיכו לייצר שקיות, או חנויות שימכרו אותן, יקבלו קנס על סך 5,000 רופיות (כ-160 דולר). אזרחים שישתמשו בשקיות יקנסו באלף רופיות.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/770290>

אינדונזיה נגד חברת הזהב הגדולה בעולם על זיהום של כספית וארסן

חברת כריית הזהב הגדולה בעולם, "ניומונט מינינג", עומדת למשפט באינדונזיה באשמה שזיהמה את מפרץ בויאט תוך שנפטרה ממיליוני טונות של כספית וארסן ובכך גרמה לתושבי הכפרים הסמוכים לפתח מחלות עור ומחלות נוספות אחרות. מנהיגים עסקיים בעולם עוקבים מקרוב אחר המשפט שנפתח בתחילת אוגוסט, ולדבריהם הרשעה עלולה לפגוע באווירת ההשקעות הזרות שנוצרה באינדונזיה. הניסיון בעולם שונה- אכיפה סביבתית יוצרת הזדמנות לחברות עם מדיניות של אחריות סביבתית.

<http://www.forbes.com/associatedpress/feeds/ap/2005/08/18/ap2184750.html>

בריטניה: עצרת לרגע? כבה את המנוע

על-פי דיווח של הטיימס, המועצה המחוזית של בריינטרי שבאסקס, בריטניה, צפויה להעביר חוק איכות סביבה חדש בחודש הבא, בנוסח הדומה לזה הנהוג בשווייץ. במסגרת החוק, יהיה הנהג חייב לכבות את מנוע המכונית בכל עצירה, מלבד בפקקי תנועה, גם במקרים בהם הוא פורק או מעמיס סחורה, או ממתין לנוסע. מטרת החוק לצמצם פליטת גזים מזהמים ממערכת הפליטה.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3127575,00.html>